

КНИГА ДРУГА. ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Зміст

Розділ XIII. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	2
Стаття 74. Основні засади виборів Президента України	2
Стаття 75. Право бути кандидатом на пост Президента України має громадянин:	2
Стаття 76. Види виборів Президента України за процедурою - чергові, повторні та попередній відбір.	3
Стаття 77. Порядок призначення виборів Президента України.	4
Стаття 78. Строки призначення та проведення виборів Президента України.	4
Стаття 79. Выборчий процес виборів Президента України	5
Стаття 80. Територіальна організація виборів Президента України.	6
Розділ XVIII. ВИСУВАННЯ ТА РЕЄСТРАЦІЯ КАНДИДАТІВ НА ПОСТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	6
Стаття 98. Загальний порядок висування кандидатів на пост Президента України	6
Стаття 102. Декларація кандидата на пост Президента України.	8
Стаття 104. Відмова у реєстрації кандидата на пост Президента України	8
Стаття 105. Скасування рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України	9
Розділ XV. ВИБОРЧІ КОМІСІЇ З ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	10
Стаття 83. Выбори Президента України організують і проводять згідно статті 27, п. 1:	10
Стаття 86. Повноваження Центральної виборчої комісії щодо організації підготовки та проведення виборів Президента України	10
Стаття 87. Повноваження окружної виборчої комісії щодо організації підготовки і проведення виборів Президента України	12
Стаття 89. Припинення повноважень члена виборчої комісії на президентських виборах	12
Розділ XVI. ФІНАНСОВЕ І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	13
Стаття 90. Фінансування виборів Президента України	13
Стаття 91. Фінансове забезпечення підготовки та проведення виборів Президента України за рахунок коштів державного бюджету	13
Розділ XIX. ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ТА ПЕРЕДВИБОРНОЇ АГІТАЦІЇ	15
Стаття 106. Спеціальне інформаційне забезпечення виборів Президента України	15
Стаття 107. Інформаційні плакати кандидатів на пост Президента України	16
Стаття 108. Процедура і строки проведення передвиборчих теледебатів	16
Розділ XX. ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАНДИДАТІВ НА ПОСТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ТА ОФІЦІЙНИХ СПОСТЕРІГАЧІВ	18
Стаття 109. Гарантії діяльності кандидатів на пост Президента України	18
Стаття 110. Уповноважений представник кандидата на пост Президента України у Центральній виборчій комісії	19
Стаття 111. Довірені особи кандидата на пост Президента України	21
Стаття 112. Офіційні спостерігачі від партій, кандидатів на пост Президента України	23

Розділ XXI. ПРОВЕДЕННЯ ГОЛОСУВАННЯ, ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	25
Стаття 113. Виборчий бюлетень	25
Стаття 114. Вибори вважаються такими, що не відбулися.	25
Стаття 172. Підготовка до голосування	25
Стаття 173. Організація і порядок голосування	26
Стаття 180. Встановлення підсумків голосування	26
Стаття 187. Офіційне оприлюднення результатів виборів Президента України	26
Стаття 130. Набуття повноважень Президентом України	27
Стаття 131. Особливості підготовки і проведення щорічного референдуму-опитування щодо діяльності Президента України.	27

Розділ XIII. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Стаття 74. Основні засади виборів Президента України

1. Президент України обирається громадянами України на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування за мажоритарною системою абсолютної більшості.
2. Строк повноважень Президента України **одна каденція на все життя**.

Стаття 75. Право бути кандидатом на пост Президента України має громадянин:

1. який відповідає вимогам загального виборчого права **статті 7 цього Кодексу;**
2. має вік старше сорок років на день голосування;
3. вищу освіту;
4. не належав і не належить до жодних корупційних скандалів;
5. має підтверджений 15-ти річний досвід роботи в реальному секторі економіки;
6. відсутня судимості, у тому числі погашена;
7. **постійно проживає на території України**. Не є порушенням вимоги про проживання в Україні виїзд особи за кордон у службове відрядження, на навчання, у відпустку, на лікування за рекомендацією відповідного медичного закладу.
8. **має медичну довідку від акредитованої в Україні лабораторії про відсутність шкідливих залежностей не сумісних з посадою Президента;**

9. немає іншого громадянства. Наявність іншого громадянства є порушення, яке несумісне з посадою Президента.

10. довідку від податкової служби, що кандидат і його родичі першого ступеня споріднення не мають власного бізнесу, корпоративних прав.

Приховування даних з пункту 4, 5, 6 карається позбавленням волі 5 років і немає строку давнини.

11. не обіймав посаду Президента України.

12. Має програму-зобов'язання та опис конкретних заходів для її виконання, опис очікуваного результату з цифрами, строками виконання. Програма має містити пропозиції по наступним питанням на вибір:

- 1) здійснення заходів щодо забезпечення обороноздатності та національної безпеки України;
- 2) економічного розвитку України;
- 3) податкова і митна політика;
- 4) вжиття заходів щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина;
- 5) створення сприятливих умов для вільного і всебічного розвитку особистості;
- 6) заходи у сфері праці та зайнятості населення;
- 7) заходи по забезпеченню розвитку науково-технічного та інноваційного потенціалу держави;
- 8) пропозиція державних цільових програм.

13. Особа, повноваження якої на посту Президента України були припинені достроково відповідно до [Конституції України](#), не може в майбутньому займати державну посаду.

14. Особа вважається такою, що проживає в Україні, відповідно до частини третьої цієї статті, якщо її разовий виїзд за кордон у приватних справах або строк перебування за межами України кожного річного періоду протягом останніх п'яти років перед днем голосування на відповідних виборах не перевищував 60 днів.

15. На державну посаду не може претендувати особа, яка перебувала на окупованих територіях, в країні агресора під час агресії по особистим справам, по справам бізнесу, в полоні, працювала, мешкала, крім випадків, коли особа приймала особисту участь у звільненні території, яка закінчилася перемогою України.

Стаття 76. Види виборів Президента України за процедурою - чергові, повторні та попередній відбір.

1. Чергові вибори Президента України проводяться у зв'язку із закінченням конституційного строку повноважень Президента України і не потребують окремого рішення про їх призначення.

Якщо особа після її обрання не набула мандата у порядку та строк, встановлені [Конституцією України](#) та цим Кодексом, **то на посаду заступає кандидат, який посів друге місце на виборах.**

2. Повторні вибори Президента України проводяться у таких випадках:

а) **якщо у боротьбі за посаду два претенденти набрали однакову кількість голосів і треба визначити кращого;**

б) у разі якщо вибори Президента України визнані такими, що не відбулися.

Рішення про проведення повторних виборів приймає Центральна виборча комісія.

3. Попередній відбір кандидатів на посаду Президента України проводиться, якщо кількість кандидатів перевищує 5 осіб.

Рішення про проведення попереднього відбору приймає Центральна виборча комісія.

Якщо всі кандидати на пост Президента України, включені до виборчого бюлетеня, до дня виборів або до дня повторного голосування зняли свої кандидатури, **то їхнє місце займають кандидати згідно рейтингу, який вони отримали на попередньому відборі.**

4. Позачергові вибори призначаються, якщо чиновник не виконав програму-зобов'язання у зазначені строки.

Якщо чиновник втратив посаду за невиконання передвиборчої програми, то він втрачає діючий мандат та право займати державну посаду у майбутньому.

Стаття 77. Порядок призначення виборів Президента України.

Вибори Президента України призначаються Центральною виборчою комісією шляхом прийняття відповідної постанови.

Стаття 78. Строки призначення та проведення виборів Президента України.

1. Чергові вибори Президента України відбуваються в останню неділю березня п'ятого року повноважень Президента України.

2. Центральна виборча комісія призначає чергові вибори Президента України не пізніше як за сто днів до дня виборів та забезпечує опублікування рішення про призначення чергових виборів Президента України у засобах масової інформації.

3. Виборчий процес чергових виборів Президента України розпочинається за дев'яносто днів до дня голосування.

4. Реєстрація для попереднього відбору кандидатів триває протягом 10 днів з дня призначення чергових виборів Президента України Центральною виборчою комісією.

5. Попередній відбір триває наступні тридцять п'ять днів після закінчення реєстрації кандидатів на посаду Президента.

6. Після закінчення попереднього відбору Центральна виборча комісія фіксує п'ять кандидатів, які набрали найбільшу суму коштів на своєму рахунку, і визначає їх кандидатами на чергові вибори у Президенти України. Інші кандидати є резервом, згідно своєму рейтингу, у випадку, якщо хтось із вибраних кандидатів зійде з перегонів.

П'ятдесят чотири дні триває передвиборча агітація і один день вибори

7. Повторні вибори Президента України відбуваються у неділю через два тижні з дня прийняття постанови Центральною виборчою комісією України про призначення повторних виборів.

8. Виборчий процес повторних виборів Президента України розпочинається наступного дня після офіційного опублікування постанови Центральною виборчою комісією України про їх призначення. **Кандидати, які приймали участь у попередніх виборах, не мають права приймати участь у повторних виборах.**

Стаття 79. Виборчий процес виборів Президента України

1. Виборчий процес включає такі етапи:

1) висування та реєстрація кандидатів на пост Президента України;

2) попередній відбір, якщо потрібно згідно вимогам ст 3, п.2г цього Кодексу;

3) проведення передвиборної агітації;

4) підведення підсумків попереднього голосування;

5) оприлюднення списку кандидатів на пост Президента України;

6) продовження передвиборної агітації кандидатами, які пройшли попередній відбір;

7) голосування у день виборів Президента України;

8) встановлення підсумків голосування і результатів голосування у день виборів Президента України та їх офіційне оголошення.

2. У разі необхідності виборчий процес може включати також такі етапи:

1) повторне голосування, щоб встановити однозначні рейтинги;

2) встановлення підсумків повторного голосування і результатів повторного голосування Президента України та їх офіційне оголошення.

3. Етапи, передбачені частиною другою цієї статті, мають місце лише у випадках, передбачених цим Кодексом.

4. Виборчий процес завершується через п'ятнадцять днів після дня офіційного оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів виборів Президента України.

Стаття 80. Територіальна організація виборів Президента України.

1. Вибори Президента України проводяться в загальнодержавному окрузі.

2. Центральна виборча комісія відповідальна за підготовку, організацію та проведення виборів Президента України відповідно до цього Кодексу.

Розділ XVIII. ВИСУВАННЯ ТА РЕЄСТРАЦІЯ КАНДИДАТІВ НА ПОСТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Стаття 98. Загальний порядок висування кандидатів на пост Президента України

1. **Всі бажаючі українці, які відповідають вимогам статті 75 цього Кодексу можуть подати заяву до Центральної виборчої комісії для участі у виборах Президента України в порядку самовисування або як представника від політичної партії.**

2. Центральна виборча комісія реєструє кандидата на пост Президента України за умови отримання разом із заявою, датованою днем подання документів для реєстрації, таких документів:

1) згода на оприлюднення біографічних відомостей та на обробку персональних даних;

2) довідки про наявність чи відсутність судимості, виданої уповноваженим органом після початку виборчого процесу;

3) автобіографії кандидата на пост Президента України, на паперовому носії та в електронному вигляді, що обов'язково повинна містити: прізвище, власне ім'я (усі власні імена) та по батькові (за наявності), усі попередні прізвища, власні імена, по батькові та дати їх зміни (якщо особа протягом останніх десяти років до дня виборів змінювала прізвище та/або власне ім'я (одне з власних імен чи всі власні імена), та/або по батькові), число, місяць, рік і місце народження, громадянство із зазначенням часу проживання на території України, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, партійність, адресу місця проживання, наявність чи відсутність представницького мандата, контактний номер телефону, відомості про наявність чи відсутність судимості, дату складання автобіографії та підпис кандидата (складається у друкованому вигляді);

4) передвиборної програми-зобов'язання кандидата згідно статті 75, пункту 12 цього кодексу, викладеної державною мовою на паперовому носії та в електронному вигляді.

За невиконання передвиборчої програми у вказані строки Центральна виборча комісія автоматично позбавляє чиновника посади і призначає позачергові вибори.

5) письмове зобов'язання, на яку заробітну плату кандидат розраховує;

6) ксерокопії першої та другої сторінок паспорта громадянина України у вигляді паспортної книжечки або ксерокопії лицьового та зворотного боків паспорта громадянина України у вигляді картки кандидата на пост Президента України;

7) медична довідка (з установи, яка має акредитацію в Україні) про відсутність залежностей не сумісних з посадою Президента;

8) довідка з податкової про відсутність власного бізнесу та у родичів першого ступеня споріднення протягом останніх п'ять років;

9) по одній фотографії кандидата на пост Президента України розмірами 4 x 6 сантиметрів та 9 x 13 сантиметрів на паперових носіях та в електронному вигляді.

10) заяви кандидата на пост Президента України про наявність (відсутність) заборгованості зі сплати аліментів на утримання дитини, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за шість місяців з дня пред'явлення виконавчого документа до примусового виконання;

3. Документи до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатів на пост Президента України подаються протягом 10 днів з початку виборчої кампанії. У разі порушення цього строку, а також у разі подачі документів засобами поштового зв'язку (в тому числі - електронної пошти в іншому порядку, ніж встановлений Центральною виборчою комісією), а також в іншому порядку без урахування вимог цього Кодексу, документи щодо реєстрації кандидатів на пост Президента України Центральною виборчою комісією не розглядаються та повертаються листом члена Центральної виборчої комісії за дорученням Голови Центральної виборчої комісії.

4. Відповідальність за достовірність та точність відомостей у документах, поданих до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидата на пост Президента України, несе особа, висунута кандидатом. За надання неправдивої інформації кандидат несе кримінальну відповідальність згідно Кримінального кодексу України без строку давнини.

5. Особа, висунута кандидатом на пост Президента України, має право до дня реєстрації її кандидатом відкликати свою заяву про самовисування.

6. Центральна виборча комісія приймає рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України або про відмову в реєстрації кандидата на пост Президента України за результатами перевірки щодо наявності чи відсутності підстав для прийняття рішення про реєстрацію або про відмову в реєстрації кандидата на пост Президента України протягом п'яти днів з дня прийняття документів, передбачених цією статтею.

7. У разі реєстрації кандидата на пост Президента України кандидату на пост Президента України чи його уповноваженому представнику не пізніше дня, наступного за днем реєстрації, видається копія постанови про реєстрацію. Кандидату на пост Президента України не пізніш як у триденний строк з дня прийняття рішення про його реєстрацію видається посвідчення кандидата на пост Президента України за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України у такий самий строк розміщується на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії.

Стаття 99. Порядок висування кандидатів партіями

1. Партія може висунути лише одного кандидата на пост Президента України. Особа може бути висунута кандидатом на пост Президента України лише однією партією за згодою кандидата.

2. Партія може висунути кандидатом на пост Президента України особу, яка є членом цієї партії, яка відповідно до статті 75, 98 цього Кодексу має право бути обраною Президентом України.

3. Висування кандидата на пост Президента України партією здійснюється на з'їзді (зборах, конференції) відповідно до статуту цієї партії.

На з'їзді (зборах, конференції) партії щодо висування кандидата на пост Президента України за дорученням Голови Центральної виборчої комісії має право бути присутнім член Центральної виборчої комісії.

4. Повідомлення про час і місце проведення з'їзду (зборів, конференції) партії з метою висування кандидата на пост Президента України, порядок акредитації на такому з'їзді (зборах, конференції) представників засобів масової інформації, визначений його організаторами, не пізніш як за п'ять днів до дня проведення з'їзду (зборів, конференції) розміщується на офіційному веб-сайті партії та подається до Центральної виборчої комісії. Центральна виборча комісія не пізніше наступного дня з дня отримання такого повідомлення розміщує його на своєму офіційному веб-сайті.

Стаття 102. Декларація кандидата на пост Президента України.

Кандидат зареєстрований у порядку, встановленому цим Кодексом, не пізніше ніж на п'ятий день з моменту реєстрації подає декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відповідно до [Закону України](#) "Про запобігання корупції".

Стаття 104. Відмова у реєстрації кандидата на пост Президента України

1. Центральна виборча комісія відмовляє у реєстрації кандидата на пост Президента України у разі:

1) порушення встановленого **статтею 75**, частиною другою статті 98, цього Кодексу порядку висування (самовисування) кандидата;

2) встановлення Центральною виборчою комісією наявності у передвиборній програмі кандидата положень, спрямованих на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, незаконне захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення;

3) відсутності хоча б одного з документів, передбачених статтею 98 цього Кодексу;

4) отримання від уповноваженого органу інформації, що підтверджує факт припинення громадянства України особою, висунутою кандидатом на пост Президента України;

5) отримання від уповноваженого органу інформації, що підтверджує факт виїзду особи, висунутої кандидатом, за межі України для постійного проживання;

6) отримання від суду належним чином засвідченої копії судового рішення про визнання особи, висунутої кандидатом на пост Президента України, недієздатною;

7) виявлення інших обставин, які позбавляють особу, висунуту кандидатом на пост Президента України, права бути обраною Президентом України;

8) **встановлення причетності** кандидата на пост Президента України до партії, яка здійснює пропаганду комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів, їхньої символіки та щодо якої в установленому Кабінетом Міністрів України порядку прийнято рішення про невідповідність її діяльності, найменування та/або символіки вимогам [Закону України](#) "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки".

2. Помилки і неточності, виявлені в поданих кандидатами на пост Президента України для реєстрації документах, якщо їх наявність не є перешкодою для розуміння змісту викладених відомостей, підлягають виправленню або уточненню у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією, і не є підставою для відмови в реєстрації кандидата на пост Президента України.

3. Рішення про відмову в реєстрації кандидата на пост Президента України повинно містити вичерпні підстави відмови. Копія такого рішення не пізніше наступного дня після його прийняття видається уповноваженому представнику відповідної партії (кандидата) або кандидату.

Стаття 105. Скасування рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України

1. Центральна виборча комісія приймає рішення про скасування реєстрації кандидата на пост Президента України у разі:

1) звернення кандидата на пост Президента України у будь-який час після його реєстрації, але не пізніше як **за тридцять п'ять днів** до дня виборів з письмовою заявою про відмову від балотування. Така заява подається до Центральної виборчої комісії особисто кандидатом на пост Президента України;

2) отримання від уповноваженого органу інформації, що підтверджує факт припинення громадянства України особою, висунутою кандидатом на пост Президента України;

3) отримання від уповноваженого органу інформації, що підтверджує факт виїзду особи, висунутої кандидатом, за межі України для постійного проживання;

4) отримання від суду належним чином засвідченої копії судового рішення про визнання особи, зареєстрованої кандидатом на пост Президента України, недієздатною;

5) виявлення обставин, які позбавляють особу, зареєстровану кандидатом на пост Президента України, права бути обраною Президентом України.

У разі надходження звернення, зазначеного у пункті 1 цієї частини, Центральна виборча комісія приймає рішення про скасування реєстрації кандидата на пост Президента України не пізніше як за двадцять два дні до дня виборів.

У разі надходження звернення, зазначеного у пункті 1 цієї частини, пізніше як за двадцять три дні до дня виборів таке звернення Центральною виборчою комісією не розглядається, рішення по ньому не приймається.

2. Рішення Центральної виборчої комісії про скасування реєстрації кандидата на пост Президента України оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії.

3. Центральна виборча комісія розглядає питання про скасування реєстрації кандидата на пост Президента України у присутності кандидата на пост Президента України або уповноваженого представника кандидата. Про час розгляду питання про скасування реєстрації кандидата на пост Президента України зазначені особи повідомляються не пізніше як у день, що передує дню розгляду. У разі відсутності зазначених осіб без поважних причин, а при розгляді цього питання менш як за три дні до дня виборів чи до дня повторного голосування - незалежно від причини, питання про скасування реєстрації кандидата на пост Президента України розглядається Центральною виборчою комісією за відсутності зазначених осіб.

4. Центральна виборча комісія доводить до відома кандидата на пост Президента України рішення про скасування реєстрації кандидата не пізніше як наступного дня з дня його прийняття та надає кандидату на пост Президента України, його уповноваженому представнику у Центральній виборчій комісії, копію такого рішення у той самий строк. У разі якщо рішення про скасування реєстрації кандидата на пост Президента України прийнято напередодні дня

виборів чи дня повторного голосування, його копія надається зазначеним у цій частині особам невідкладно.

5. У разі смерті кандидата на пост Президента України або визнання його безвісно відсутнім Центральна виборча комісія оголошує його таким, що вибув з балотування. Це рішення оприлюднюється на офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії не пізніше наступного дня після його прийняття, але не пізніше як за один день до дня виборів.

Розділ XV. ВИБОРЧІ КОМІСІЇ З ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Стаття 83. Вибори Президента України організовують і проводять згідно статті 27, п. 1:

- 1) Центральна виборча комісія;
- 2) обласна рада виборчих комісій або обласна розширена рада виборчих комісій;
- 3) окружні виборчі комісії;

Стаття 86. Повноваження Центральної виборчої комісії щодо організації підготовки та проведення виборів Президента України

1. Повноваження Центральної виборчої комісії щодо організації підготовки і проведення виборів Президента України визначаються цим Кодексом, [Законом України "Про Центральну виборчу комісію"](#) та іншими законами України.

2. Центральна виборча комісія, крім повноважень, визначених [Законом України "Про Центральну виборчу комісію"](#):

1) скликає у разі необхідності за власною ініціативою засідання виборчої комісії нижчого рівня;

2) контролює надходження у виборчі комісії коштів з державного бюджету. Контроль за використання державних коштів покладається на Рахункову палату України.

3) перевіряє біографію кандидата на відповідність вимогам посади Президента з високим рівнем доступу до секретних документів країни, його родичів першої лінії щодо співпраці та можливих зв'язків в країні агресора або контактів з іншими спецслужбами, долучаючи до перевірки відповідні державні органи;

4) організовує роботу по оформленню на своєму веб-сайті персональних сторінок кандидатів на пост Президента України за підтримки виборчих комісій нижчого рівня. На сайті надає пакет документів у загальний доступ:

автобіографію, декларацію, програму-зобов'язання, медичну довідку, заяву про відсутність іншого громадянства, цифру, на яку заробітну плату розраховує.

5) Якщо кандидатів на пост Президента України зареєструвалося більше, ніж 5 осіб, Центральна виборча комісія організує попередній відбір згідно ст.3 п.2г, ст.3-1 цього Кодексу.

6) За поданням Центральної виборчої комісії Національний банк України або інший державний банк відкриває рахунок на кандидата на пост Президента України для збору коштів від виборців, які підтримують його попередню діяльність та програму-зобов'язання.

7) Інформація про кількість зібраних коштів кожним кандидатом повинна бути публічною, розташованою на веб-сайті Центральної виборчої комісії у вигляді зведеної таблиці і оновлюватися у режимі он-лайн.

8) Після закінчення терміну попереднього відбору Центральна виборча комісія фіксує перших п'ять кандидатів, які набрали найбільшу кількість коштів, і видають мандат на участь у виборах на посаду Президента України.

Гроші, які були внесені під час попереднього відбору назад не повертаються, а перераховуються у фонд для проведення виборів.

9) Реєструє уповноважених представників кандидатів у Центральній виборчій комісії, довірених осіб кандидатів на пост Президента України;

10) Організує та забезпечує виготовлення і розміщення на загальнодержавних каналах теле- і радіомовлення інформаційних програм для виборців з роз'ясненням засад і порядку проведення виборів, їх ролі у житті суспільства і держави, процедури голосування, прав та обов'язків виборців, механізмів контролю за дотриманням законодавства про вибори Президента України;

11) вирішує відповідно до цього Кодексу та законів України питання використання засобів масової інформації для проведення передвиборчої агітації;

12) затверджує текст та форму інформаційних плакатів, а також плакатів, що роз'яснюють порядок голосування та відповідальність за порушення законодавства про вибори Президента України, забезпечує виготовлення відповідних плакатів і їх передачу окружним виборчим комісіям;

13) затверджує форму, колір і текст виборчого бюлетеня для голосування;

14) встановлює форми виборчих документів, затверджує зразки печаток та вивісок виборчих комісій, забезпечує виготовлення печаток окружних виборчих комісій, районних та обласних рад виборчих комісій, визначає порядок зберігання та передачі виборчих документів до відповідних державних архівних установ;

15) акредитує офіційних спостерігачів від іноземних держав, міжнародних організацій;

16) надає дозвіл громадським організаціям мати офіційних спостерігачів під час виборів Президента України;

17) реєструє офіційних спостерігачів від кандидатів на пост Президента України, партій - суб'єктів виборчого процесу, офіційних спостерігачів від громадських організацій у загальнодержавному окрузі;

18) розглядає заяви і скарги в порядку, встановленому цим Кодексом та [Законом України "Про Центральну виборчу комісію"](#);

19) через тиждень після голосування офіційно оголошує результати виборів Президента.

20) у тримісячний строк з дня офіційного опублікування результатів виборів надсилає до Рахункової палати звіт про використання коштів державного бюджету, виділених на підготовку та проведення виборів Президента України;

21) здійснює інші повноваження відповідно до цього Кодексу та законів України.

Стаття 87. Повноваження окружної виборчої комісії щодо організації підготовки і проведення виборів Президента України

1. Окружна виборча комісія:

1) здійснює контроль за додержанням законодавства про вибори Президента України;

2) надає правову, організаційно-методичну, технічну допомогу дільничним виборчим комісіям, організовує навчання їх членів з питань організації виборчого процесу;

3) здійснює фінансове та матеріально-технічне забезпечення дільничних виборчих комісій відповідного територіального округу;

Стаття 89. Припинення повноважень члена виборчої комісії на президентських виборах

Повноваження члена окружної виборчої комісії припиняються достроково **окружною виборчою комісією**, у зв'язку із реєстрацією його представником кандидата на пост Президента України у Центральній виборчій комісії, довіреною особою кандидата на пост Президента України, а також довіреною особою кандидата у депутати місцевої ради або кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови, старости села, селища, представником, уповноваженою особою місцевої організації партії, уповноваженою особою суб'єкта процесу референдуму, представником ініціативної групи в Центральній виборчій комісії, офіційним спостерігачем, якщо процес таких виборів чи референдуму проводиться одночасно з виборами Президента України.

Розділ XVI. ФІНАНСОВЕ І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Стаття 90. Фінансування виборів Президента України

1. Витрати на підготовку та проведення виборів Президента України здійснюються виключно за рахунок коштів державного бюджету, виділених на підготовку та проведення виборів Президента України, та коштів виборчих фондів кандидатів на пост Президента України.

2. Кандидат на пост Президента України, зареєстрований Центральною виборчою комісією, для фінансування своєї виборчої кампанії, в тому числі передвиборної агітації, зобов'язаний утворити свій виборчий фонд, що формується в порядку, встановленому цим Кодексом.

3. Фінансування виборчої кампанії кандидата на пост Президента України з інших джерел, окрім як виборчий фонд кандидата на пост Президента України, незалежно від наявності погодження з партіями - суб'єктами виборчого процесу чи кандидатами на пост Президента України, забороняється.

Стаття 91. Фінансове забезпечення підготовки та проведення виборів Президента України за рахунок коштів державного бюджету

1. Фінансове забезпечення підготовки та проведення виборів Президента України за рахунок коштів державного бюджету здійснюється Центральною виборчою комісією, яка є головним розпорядником цих коштів.

2. Обсяг коштів для підготовки та проведення виборів Президента України за поданням Центральної виборчої комісії передбачається окремим рядком у законі про Державний бюджет України на відповідний рік.

3. Видатки на підготовку та проведення виборів Президента України здійснюються Центральною виборчою комісією та окружними виборчими комісіями відповідно до затверджених Центральною виборчою комісією кошторисів у межах бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України.

Фінансування виборчих комісій здійснюється за рахунок Державного бюджету України.

4. Кошти бюджету на підготовку та проведення виборів Президента України, бюджетні призначення за якими встановлені законом про Державний бюджет України, перераховуються Центральній виборчій комісії відповідно до помісячного розпису асигнувань загального фонду

Державного бюджету України, сформованого за пропозиціями Центральної виборчої комісії, за бюджетною програмою, за якою здійснюється фінансове забезпечення підготовки і проведення виборів Президента України.

5. Центральна виборча комісія затверджує середні норми видатків обласної ради виборчих комісій, окружної виборчої комісії, які повинні включати, зокрема, видатки на оплату праці осіб, які залучаються до роботи у виборчій комісії, видатки, пов'язані із забезпеченням здійснення повноважень виборчих комісій (оплата транспортних послуг, послуг зв'язку, відшкодування за спожиті комунальні послуги тощо).

6. Обласна рада виборчих комісій, окружна виборча комісія у десятиденний строк з дня її утворення на основі середніх норм видатків складає єдиний кошторис видатків для підготовки і проведення виборів із включенням до нього власних видатків та видатків для потреб дільничних виборчих комісій територіального округу. Єдиний кошторис видатків затверджується Центральною виборчою комісією.

7. Фінансування виборчих комісій здійснюється в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

8. Обласна рада виборчих комісій, окружна виборча комісія не пізніше як у п'ятиденний строк з дня офіційного оголошення результатів виборів Президента України подає до Центральної виборчої комісії виписку з реєстраційного рахунка та припиняє рух коштів на цьому рахунку. У семиденний строк з дня офіційного оприлюднення результатів виборів Президента України Центральна виборча комісія відкликає залишок невикористаних асигнувань, виділених із загального фонду Державного бюджету України на підготовку і проведення виборів Президента України, шляхом надання коригуючого розподілу відкритих асигнувань центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів.

9. Обласна рада виборчих комісій, окружна виборча комісія в п'ятнадцятиденний строк з дня офіційного оголошення результатів виборів складає та подає до Центральної виборчої комісії фінансовий звіт про надходження та використання коштів державного бюджету на підготовку і проведення виборів Президента України у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією, за формою, затвердженою Центральною виборчою комісією за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів.

10. Контроль за правильним та цільовим використанням коштів державного бюджету, що виділяються на підготовку та проведення виборів Президента України, здійснюється Рахунковою Палатою, органами державного фінансового контролю та Державною казначейською службою України.

Розділ ХІХ. ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ТА ПЕРЕДВИБОРНОЇ АГІТАЦІЇ

Стаття 106. Спеціальне інформаційне забезпечення виборів Президента України

1. Спеціальне інформаційне забезпечення виборів передбачає інформування виборців про:

1) зареєстрованих кандидатів на пост Президента України та суб'єктів їх висування;

2) передвиборні програми кандидатів на пост Президента України;

3) рахунки виборчих фондів кандидатів на пост Президента України, максимальний розмір добровільного внеску та спосіб, у який робиться добровільний внесок;

4) скасування реєстрації (вибуття з балотування) кандидата на пост Президента України;

5) факти та події, пов'язані з виборчим процесом;

6) навчальна і довідкова інформація щодо процесу виборів.

2. Інформація, що міститься у документах, поданих до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатів на пост Президента України, є відкритою. На офіційному веб-сайті Центральної виборчої комісії оприлюднюються відомості про прізвище, власне ім'я (усі власні імена) та по батькові (за наявності), число, місяць, рік і місце народження, громадянство із зазначенням часу проживання на території України, відомості про освіту, посаду (заняття), місце роботи, партійність, місце проживання, відомості про наявність чи відсутність судимості, суб'єкта висування кожного кандидата на пост Президента України та його передвиборча програма-**зобов'язання**.

3. Відомості, передбачені частинами першою і другою цієї статті, оприлюднюються також у вигляді набору даних, організованого у форматі, що дозволяє його автоматизоване оброблення електронними засобами (машинозчитування) з метою повторного використання (у форматі відкритих даних).

4. Засоби масової інформації, інформаційні агентства можуть брати участь у спеціальному інформаційному забезпеченні виборів на замовлення Центральної виборчої комісії, а щодо відомостей, зазначених у пункті 5 частини першої цієї статті, - з власної ініціативи з дотриманням вимог цього Кодексу.

Стаття 107. Інформаційні плакати кандидатів на пост Президента України

1. Центральна виборча комісія за рахунок коштів державного бюджету, що виділяються на підготовку та проведення виборів, забезпечує виготовлення інформаційних плакатів кандидатів на пост Президента України, зареєстрованих Центральною виборчою комісією, із розрахунку по два примірники на кожну виборчу дільницю.

Інформаційні плакати кандидатів на пост Президента України виготовляються в доступних форматах, що забезпечують можливість ознайомлення з ними виборцям з порушенням здоров'я (у зв'язку з інвалідністю, тимчасовим розладом здоров'я, віком) із застосуванням розумного пристосування.

Форма, розмір та поліграфічне виконання інформаційних плакатів встановлюються Центральною виборчою комісією.

Інформаційні плакати кандидатів виготовляються із застосуванням розумного пристосування для людей з інвалідністю з урахуванням вимог, встановлених Центральною виборчою комісією.

2. Центральна виборча комісія погоджує з кандидатом на пост Президента України або його уповноваженим представником текст інформаційного плаката.

3. Виготовлені інформаційні плакати кандидатів на пост Президента України у встановлених Центральною виборчою комісією порядку та строки передаються відповідним виборчим комісіям на виборчі дільниці.

Розміщення інформаційних плакатів здійснюється з урахуванням можливості ознайомлення з ними виборців із порушенням здоров'я (у зв'язку з інвалідністю, тимчасовим розладом здоров'я, віком), з урахуванням вимог, установлених Центральною виборчою комісією.

Дільничні виборчі комісії сприяють виборцям, які самостійно не можуть ознайомитися з інформаційними плакатами кандидатів на пост Президента України, у доступі до їх змісту у максимально зручній для таких виборців спосіб.

Стаття 108. Процедура і строки проведення передвиборчих теледебатів

1. **В останній тиждень перед виборами** у порядку, встановленому цим Кодексом, між кандидатами на пост Президента України, включеними до виборчого бюлетеня, за рахунок коштів державного бюджету, що виділяються на підготовку та проведення виборів, проводяться передвиборні дебати з використанням електронних (аудіовізуальних) засобів масової інформації (далі - теледебати).

2. Теледебати за рахунок коштів державного бюджету організовуються та проводяться Національною суспільною телерадіокомпанією України з понеділка по п'ятницю перед днем повторного голосування на суспільно-політичному загальнонаціональному каналі Суспільного

телебачення у прямому ефірі між 19 годиною та 22 годиною, тривалістю 60 хвилин безперервного ефірного часу.

3. Кандидати на пост Президента України беруть участь у теледебатах особисто. Не допускається участь у теледебатах довірених осіб або інших представників кандидатів на пост Президента України, а також трансляція під час теледебатів попередньо підготовленого відеоматеріалу про кандидата на пост Президента України, використання агітаційних та інших матеріалів про кандидата.

У разі відмови одного з кандидатів на пост Президента України від участі в теледебатах або неможливості його участі виділений для теледебатів ефірний час надається іншому кандидату для проведення ним передвиборної агітації.

4. Теледебати за рахунок коштів державного бюджету обов'язково транслюються на суспільно-політичному загальнонаціональному каналі Суспільного радіо Національної суспільної телерадіокомпанії України, а також можуть безоплатно транслюватися іншими каналами мовлення.

Для трансляції теледебатів іншими каналами мовлення відповідна телерадіоорганізація звертається з письмовою заявою до Національної суспільної телерадіокомпанії України. Національна суспільна телерадіокомпанія України зобов'язана надати телерадіоорганізації, що звернулася з зазначеною заявою, можливість безоплатної трансляції теледебатів.

Витрати, пов'язані з технічним забезпеченням трансляції теледебатів іншими каналами мовлення, покладаються на телерадіоорганізацію, що подала заяву.

Телерадіоорганізаціям, що здійснюють трансляцію чи ретрансляцію теледебатів, забороняється переривати її комерційною рекламою та іншими повідомленнями, а також анонсами власних програм, передач або в будь-який інший спосіб.

5. Оплата за наданий ефірний час для проведення теледебатів здійснюється Центральною виборчою комісією в межах коштів державного бюджету, виділених на підготовку та проведення виборів Президента України, та за відповідною угодою, що укладається Центральною виборчою комісією та Національною суспільною телерадіокомпанією України.

6. Телеорганізація може організувати теледебати між кандидатами на пост Президента України як цикл передач із дотриманням вимог цього Кодексу та цієї статті. Телерадіоорганізація може створити лише один цикл таких передач під час виборчого процесу. Такий цикл передач може транслюватися виключно у прямому ефірі.

7. Теледебати, зазначені у частині шостій цієї статті, можуть проводитися за рахунок коштів виборчих фондів кандидатів на пост Президента України у строки, передбачені цим Кодексом для проведення передвиборної агітації, у проміжку між 19 годиною та 22 годиною.

8. Теледебати, зазначені у частині шостій цієї статті, мають бути організовані як цикл передач однакового формату з метою забезпечення можливості участі в них усіх кандидатів на пост Президента України за їхнім бажанням.

9. В одній передачі циклу теледебатів, зазначених у частині шостій цієї статті, одночасно можуть брати участь не більше двох кандидатів на пост Президента України. Кандидати беруть участь у таких теледебатах особисто. Обсяг ефірного часу, що надається кандидатам для участі в дискусії або для відповіді на запитання, має визначатися за однаковими правилами.

10. Проведення під час теледебатів, зазначених у частині шостій цієї статті, інтерактивного голосування та оприлюднення його результатів можуть включатися до формату передачі лише за згодою всіх учасників циклу.

11. Графік поширення циклу передач, перелік учасників та черговість участі кандидатів на пост Президента України у теледебатах, зазначених у частині шостій цієї статті, відповідна телеорганізація публікує в газетах на сайті Центральної виборчої комісії, "Голос України" та "Урядовий кур'єр" у триденний строк з дня їх затвердження, але не пізніше як за один день до початку циклу передач.

12. Кількість передач в одному циклі теледебатів, зазначених у частині шостій цієї статті, має бути такою, щоб забезпечити кожному з кандидатів на пост Президента України можливість участі в них не більше двох раз.

13. Тривалість кожної передачі циклу теледебатів, зазначених у частині шостій цієї статті, має бути не меншою, ніж 60 хвилин безперервного ефірного часу.

14. Переривання трансляції теледебатів комерційною рекламою забороняється.

Розділ XX. ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАНДИДАТІВ НА ПОСТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ТА ОФІЦІЙНИХ СПОСТЕРІГАЧІВ

Стаття 109. Гарантії діяльності кандидатів на пост Президента України

1. Кандидату на пост Президента України не може бути відмовлено в увільненні на період з часу його реєстрації як кандидата до закінчення виборчого процесу (або скасування його реєстрації) від виконання виробничих або службових обов'язків за місцем роботи з наданням неоплачуваної відпустки.

Якщо кандидат на пост Президента України є Президентом України або народним депутатом України він повинен подати у відставку.

2. Кандидат на пост Президента України під час виборчого процесу не може бути звільнений з роботи з ініціативи власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу, командира військової частини (формування). Кандидат на пост Президента України без його згоди не може бути переведений на іншу роботу, направлений у відрядження, а також призваний на військову або альтернативну (невійськову) службу, навчальні (перевірні) та спеціальні збори військовозобов'язаних.

Документи для реєстрації зазначених осіб можуть подаватися до Центральної виборчої комісії та окружних виборчих комісій за допомогою електронних сервісів в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією.

Стаття 110. Уповноважений представник кандидата на пост Президента України у Центральній виборчій комісії

1. Кандидат на пост Президента України має право делегувати до Центральної виборчої комісії одного уповноваженого представника з правом дорадчого голосу, який представляє його інтереси у Центральній виборчій комісії під час виборчого процесу.

2. Уповноваженим представником кандидата на пост Президента України може бути виборець. Не може бути уповноваженим представником кандидата на пост Президента України:

1) член виборчої комісії;

2) посадова чи службова особа органу виконавчої влади, органів прокуратури або суду, правоохоронних органів, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим чи органів місцевого самоврядування;

3) військовослужбовець, поліцейський, співробітник Служби безпеки України, особа рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України;

4) особа, яка проходить альтернативну (невійськову) службу;

5) особа, яка має судимість за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, кримінального правопорушення проти виборчих прав громадян чи корупційного кримінального правопорушення, що не погашена або не знята в установленому законом порядку.

3. Заява про реєстрацію уповноваженого представника кандидата на пост Президента України у Центральній виборчій комісії за підписом особи, висунутої кандидатом на пост Президента України, може подаватися до Центральної виборчої комісії одночасно із заявою про реєстрацію кандидата на пост Президента України. У заяві про реєстрацію уповноваженого представника кандидата на пост Президента України зазначаються прізвище, власне ім'я (усі власні імена), по батькові (за наявності) уповноваженого представника, його громадянство, день, місяць і рік народження, місце роботи, займана посада (заняття), адреса для листування, контактний номер телефону та адреса електронної пошти, відомості про відсутність судимості за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, кримінального правопорушення проти виборчих прав громадян чи корупційного кримінального правопорушення, що не погашена або не знята в установленому законом порядку. До заяви додається копія паспорта громадянина України (копії першої та другої сторінок паспорта громадянина України у вигляді паспортної книжечки або копії лицьового та зворотного боків паспорта громадянина України у вигляді картки) або копії першої та другої сторінок тимчасового посвідчення громадянина України (для осіб, недавно прийнятих до громадянства України).

У разі виявлення технічних помилок та неточностей у заяві про реєстрацію уповноваженого представника кандидата на пост Президента України в постанові Центральної

виборчої комісії про його реєстрацію зазначаються відомості на підставі копій паспортних документів.

4. Центральна виборча комісія не пізніше як на третій день з дня надходження документів, зазначених у частині третій цієї статті, реєструє уповноваженого представника кандидата на пост Президента України у Центральній виборчій комісії та видає йому посвідчення за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. У разі порушення вимог, встановлених частинами другою - третьою цієї статті, Центральна виборча комісія відмовляє в реєстрації уповноваженого представника кандидата на пост Президента України. У разі відмови у реєстрації (скасування реєстрації, вибуття з балотування) кандидата на пост Президента України повноваження уповноваженого представника кандидата вважаються припиненими з моменту прийняття Центральною виборчою комісією відповідного рішення.

5. Уповноважений представник кандидата на пост Президента України з дня його реєстрації Центральною виборчою комісією до припинення своїх повноважень або закінчення виборчого процесу має право на звільнення від виробничих або службових обов'язків без збереження заробітної плати за погодженням із власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом.

6. Уповноважений представник кандидата на пост Президента України має право у будь-який час до дня виборів звернутися до Центральної виборчої комісії із заявою про складення своїх повноважень.

7. Кандидат на пост Президента України у будь-який час до завершення виборчого процесу або втрати ним статусу кандидата на пост Президента України може відкликати уповноваженого представника та делегувати іншу кандидатуру замість вибулої.

8. На підставі заяви, поданої відповідно до частини шостої або сьомої цієї статті, не пізніше як на третій день з дня її надходження, а поданої напередодні і в день виборів - невідкладно, Центральна виборча комісія приймає рішення про скасування реєстрації уповноваженого представника кандидата на пост Президента України. Копія відповідного рішення видається уповноваженому представнику кандидата, повноваження якого припинено, та надсилається на адресу кандидата на пост Президента України.

9. Уповноважений представник кандидата на пост Президента України має право:

1) бути присутнім на засіданнях Центральної виборчої комісії з питань, пов'язаних з виборами Президента України, брати участь у їх обговоренні, отримувати до початку засідання порядок денний та матеріали з питань порядку денного, вносити пропозиції щодо рішення Центральної виборчої комісії;

2) ознайомлюватися із змістом та отримувати копії протоколів і стенограм засідань Центральної виборчої комісії, її рішень, документів, на підставі яких приймалися рішення;

3) ознайомлюватися з протоколами, телефонограмами, факсограмами та іншими офіційними повідомленнями, що надходять до Центральної виборчої комісії від окружних виборчих комісій, у тому числі про підсумки голосування у загальнодержавному та територіальному округах, отримувати їх копії;

4) реалізовувати інші права, передбачені цим Кодексом для уповноваженого представника кандидата на пост Президента України.

Стаття 111. Довірені особи кандидата на пост Президента України

1. Кандидат на пост Президента України може мати не більше п'яти довірених осіб в єдиному загальнодержавному виборчому окрузі та по одній довірений особі у кожному територіальному окрузі. Довірена особа кандидата повинна відповідати вимогам, зазначеним у **частині другій статті 110** цього Кодексу.

2. Довірена особа кандидата на пост Президента України:

1) сприяє кандидату на пост Президента України в його участі у виборчому процесі, у тому числі під час ведення передвиборчої агітації;

2) представляє інтереси кандидата у відносинах з виборчими комісіями, органами державної влади, іншими державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, виборцями, іншими суб'єктами виборчого процесу на території відповідного виборчого округу;

3) може брати участь в засіданнях виборчих комісій (**у тому числі** Центральної виборчої комісії) на території відповідного виборчого округу;

4) має права офіційного спостерігача від партії, передбачені частиною шостою статті 112 цього Кодексу;

5) має інші права, передбачені цим Кодексом для довірений особи кандидата на пост Президента України.

3. На довірениу особу кандидата на пост Президента України поширюються обмеження, встановлені частиною сьомою статті 112 цього Кодексу.

4. Заява про реєстрацію довірених осіб кандидата на пост Президента України (в електронному вигляді та на паперових носіях) за підписом кандидата на пост Президента України, подається до Центральної виборчої комісії у будь-який час після реєстрації кандидата уповноваженим представником кандидата в Центральній виборчій комісії або кандидатом особисто. У разі подачі такої заяви до Центральної виборчої комісії в інший спосіб на паперових носіях - підпис кандидата на пост Президента України засвідчується у порядку, встановленому Законом України "Про нотаріат". У разі подачі такої заяви засобами електронної пошти вона засвідчується шляхом накладення кваліфікованого електронного підпису кандидата. У заяві про реєстрацію довірених осіб кандидата на пост Президента України зазначаються: прізвище, власне ім'я (всі власні імена) та по батькові (за наявності) кожної довірений особи, відповідний виборчий округ, громадянство довірений особи, число, місяць і рік народження, місце роботи, займана посада (заняття), адреса для листування, контактний номер телефону, відомості про відсутність судимості за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, кримінального правопорушення проти виборчих прав громадян чи корупційного кримінального

правопорушення, що не погашена або не знята в установленому законом порядку. До заяви додаються копії паспорта громадянина України (копії першої та другої сторінок паспорта громадянина України у вигляді паспортної книжечки або копії лицьового та зворотного боків паспорта громадянина України у вигляді картки) або копії першої та другої сторінок тимчасового посвідчення громадянина України (для осіб, недавно прийнятих до громадянства України).

5. Центральна виборча комісія не пізніше як на третій день з дня надходження документів, зазначених у частині четвертій цієї статті, а поданих напередодні і в день голосування (в день повторного голосування) - невідкладно, реєструє довірених осіб кандидата на пост Президента України та видає уповноваженому представнику кандидата на пост Президента України у Центральній виборчій комісії їх посвідчення за формою, встановленою Центральною виборчою комісією.

У разі виявлення технічних помилок та неточностей у заяві про реєстрацію довірених осіб кандидата на пост Президента України - в постанові Центральної виборчої комісії про реєстрацію довірених осіб зазначаються відомості на підставі копій паспортних документів.

Центральна виборча комісія відмовляє в реєстрації довірених осіб кандидата на пост Президента України у разі порушення вимог, встановлених частинами першою та четвертою цієї статті.

6. Довірена особа кандидата на пост Президента України з дня її реєстрації Центральною виборчою комісією до припинення її повноважень або закінчення виборчого процесу має право на звільнення від виробничих або службових обов'язків без збереження заробітної плати за погодженням із власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом.

7. У разі скасування реєстрації (вибуття з балотування) кандидата на пост Президента України повноваження довірених осіб кандидата вважаються припиненими з дня прийняття Центральною виборчою комісією відповідного рішення.

8. Довірена особа кандидата на пост Президента України має право у будь-який час до дня виборів звернутися до Центральної виборчої комісії із заявою про складення своїх повноважень.

9. Кандидат на пост Президента України у будь-який час до завершення виборчого процесу або втрати ним статусу кандидата на пост Президента України може відкликати довірену особу та внести до Центральної виборчої комісії іншу кандидатуру замість вибулої.

10. На підставі заяви, поданої відповідно до частини восьмої або дев'ятої цієї статті, не пізніше як на третій день з дня її надходження, а поданої напередодні і в день виборів, - невідкладно, Центральна виборча комісія приймає відповідне рішення. Копія відповідного рішення видається уповноваженому представнику кандидата на пост Президента України на його прохання та надсилається на його адресу електронної пошти.

Стаття 112. Офіційні спостерігачі від партій, кандидатів на пост Президента України

1. Офіційний спостерігач від партії, яка висунула кандидата на пост Президента України, кандидата на пост Президента України реєструється обласною виборчою комісією за поданням уповноваженого на підставі довіреності представника партії, довіреної особи кандидата на пост Президента України у відповідному окрузі.

2. У поданні про реєстрацію офіційних спостерігачів зазначаються їхні прізвища, власні імена (всі власні імена) та по батькові (за наявності), громадянство, дата народження, місце проживання та адреса житла, місце роботи, посада (заняття), номери контактних телефонів, відомості про відсутність судимості за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, кримінального правопорушення проти виборчих прав громадян чи корупційного кримінального правопорушення, що не погашена або не знята в установленому законом порядку.

До подання додаються копії паспорта громадянина України (копії першої та другої сторінок паспорта громадянина України у вигляді паспортної книжечки або копії лицьового та зворотного боків паспорта громадянина України у вигляді картки) або копії першої та другої сторінок тимчасового посвідчення громадянина України (для осіб, недавно прийнятих до громадянства України).

3. Подання про реєстрацію офіційного спостерігача за підписом уповноваженого представника партії, довіреної особи кандидата на пост Президента України у відповідному виборчому окрузі вноситься до відповідної обласної виборчої комісії не пізніше як за п'ять днів до дня виборів (на паперовому носії та в електронному вигляді).

4. Обласна виборча комісія здійснює реєстрацію офіційних спостерігачів у відповідному територіальному виборчому окрузі та видає їм посвідчення за формою, встановленою Центральною виборчою комісією, не пізніше як на третій день після внесення подання.

5. Підставою для відмови у реєстрації офіційного спостерігача може бути недотримання вимог, встановлених **частинами першою - третьою цієї статті, частиною третьою статті 58** цього Кодексу.

6. Офіційний спостерігач від партії, кандидата на пост Президента України має право:

1) бути присутнім із дотриманням вимог цього Кодексу на засіданнях окружної та дільничних виборчих комісій відповідного територіального виборчого округу;

2) бути присутнім на зустрічах кандидатів, їх довірених осіб з виборцями, на передвиборних зборах, мітингах;

4) здійснювати фото-, відеозйомку та аудіозапис без порушення при цьому таємниці голосування виборців;

5) бути присутнім під час голосування виборців за місцем їх перебування;

6) звертатися у порядку, встановленому цим Кодексом, до виборчих комісій в межах відповідного територіального округу із заявою чи скаргою щодо усунення порушень вимог цього Кодексу в разі їх виявлення;

7) скласти акт про виявлення порушень цього Кодексу, що підписується ним та не менш як двома виборцями, які засвідчують факт цього порушення, із зазначенням їхніх прізвищ, імен, по батькові, місця проживання та адреси житла, та подати його до відповідної виборчої комісії чи до суду;

8) вживати необхідних заходів у межах законодавства щодо припинення протиправних дій під час голосування;

10) реалізовувати інші права, передбачені цим Кодексом для офіційних спостерігачів.

7. Офіційний спостерігач від партії, кандидата на пост Президента України не має права:

1) втручатися в роботу виборчої комісії, чинити дії, що порушують хід виборчого процесу або заважають членам виборчої комісії здійснювати свої повноваження;

2) заповнювати замість виборця (у тому числі на його прохання) виборчий бюлетень;

3) бути присутнім при заповненні виборцем виборчого бюлетеня у кабінеті (кімнаті) для таємного голосування або іншим чином порушувати таємницю голосування.

8. У разі порушення офіційним спостерігачем від партії, кандидата на пост Президента України вимог частини сьомої цієї статті виборча комісія виносить йому попередження. У разі повторного або грубого порушення вимог частини сьомої цієї статті виборча комісія може позбавити його права бути присутнім на засіданні комісії в порядку, встановленому цим Кодексом. Таке рішення може бути оскаржене офіційним спостерігачем до суду.

9. Уповноважений представник партії, кандидат на пост Президента України (його довірена особа у відповідному окрузі) має право відкликати офіційного спостерігача шляхом звернення до відповідної окружної виборчої комісії (а щодо офіційного спостерігача у закордонному виборчому окрузі - до Центральної виборчої комісії) з письмовою заявою про припинення повноважень такого спостерігача і подати документи для реєстрації офіційним спостерігачем іншої особи в порядку, встановленому цією статтею.

10. Офіційний спостерігач від партії, кандидата на пост Президента України має право у будь-який час звернутися до окружної виборчої комісії (а офіційний спостерігач у закордонному виборчому окрузі - до Центральної виборчої комісії) із заявою про складення своїх повноважень. На підставі такої заяви відповідно окружна виборча комісія чи Центральна виборча комісія приймає рішення про скасування реєстрації офіційного спостерігача, копія якого видається або направляється відповідно партії або кандидату (його довірений особі).

11. У разі скасування реєстрації кандидата на пост Президента України повноваження офіційних спостерігачів від такого кандидата, партії, яка висунула кандидата на пост Президента України, реєстрацію якого скасовано, вважаються припиненими з дня прийняття рішення про скасування реєстрації відповідного кандидата на пост Президента України.

Розділ XXI. ПРОВЕДЕННЯ ГОЛОСУВАННЯ, ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Стаття 113. **Виборчий бюлетень**

1. Голосування виборців на виборах Президента України здійснюється за допомогою електронної системи голосування.

2. Форма, колір і текст виборчого бюлетеня затверджуються Центральною виборчою комісією не пізніше як за двадцять чотири дні до дня голосування.

Виборчий бюлетень повинен містити назву та дату проведення виборів, номер та назву виборчого регіону, номер територіального округу.

Текст виборчого бюлетеня викладається державною мовою і розміщується на одному аркуші.

3. У виборчому бюлетені кандидати розміщуються у порядку їх номерів, визначених жеребкуванням, що проводить Центральна виборча комісія у встановленому нею порядку за участю кандидатів, їхніх представників, або їхніх представників від партій.

5. У виборчому бюлетені зазначаються визначений жеребкуванням номер кожного кандидата, прізвище та ініціали кандидата у депутати, назва міста в якому працював.

6. Список кандидатів у кожному бюлетені закінчується фразою “не підтримую жодного кандидата”.

Праворуч, навпроти кожного кандидата розміщується порожній квадрат для позначки.

Стаття 114. **Вибори вважаються такими, що не відбулися.**

1. Якщо фраза “не підтримую жодного кандидата” набрала 51% від числа зареєстрованих виборців.
2. Якщо явка виборців склала менше 51 відсотка від числа зареєстрованих виборців.
3. Якщо жодного кандидата не підтримало 50 відсотків виборців від числа зареєстрованих виборців за результатами повторного голосування.

Проводиться наступний раунд виборів. Кандидати, які приймали участь у попередніх виборах, приймати участь у наступних не мають права.

Стаття 172. **Підготовка до голосування**

1. Про час і місце голосування окружна виборча комісія сповіщає виборців, включених до списку виборців, у той спосіб, який виборець вказав при реєстрації у Державних списках

виборців - іменними запрошеннями, надісланими або доставленими відповідно до частини другої статті 42 цього Кодексу, електронним листом, СМС повідомленням на телефон, тощо.

Виборець сам слідкує за оновленням своїх контактних даних. Виборчі комісії за недіючу або застарілу інформацію про контакти відповідальності не несуть. Актуальність своїх контактних даних виборець може проконтролювати у будь-який момент і оновити в окружній виборчій комісії, крім часового періоду за три дні до голосування і в день голосування.

Стаття 173. Організація і порядок голосування

1. Голосування проводиться в день голосування з 8 години до 20 години без перерви за київським часом.

2. Виборець не має права передавати свої виборчу картку, паролі від виборчого акаунту іншим особам.

3. Виборець, визначивши кандидата, за якого він голосує, у квадраті, розміщеному навпроти прізвища, робить позначку "плюс" ("+"), що засвідчує його волевиявлення,

4. Окружні виборчі комісії протягом року повинні організувати тренінги по навчанню виборців у користуванні системою голосування.

Стаття 180. Встановлення підсумків голосування

1. Попередні результати голосування оприлюднюються автоматично на сайтах виборчих комісій у 20.01 за київським часом.

2. Кандидат, який набрав найбільшу кількість голосів від числа проголосуваних заступає на державну посаду.

3. Офіційне оголошення відбувається через 10 днів після закінчення голосування і розгляду скарг.

4. Центральна виборча комісія фіксує переможця.

Стаття 187. Офіційне оприлюднення результатів виборів Президента України

1. Центральна виборча комісія не пізніше як на п'ятий день з дня встановлення результатів виборів офіційно оприлюднює результати виборів депутатів у газетах "Голос України" та "Урядовий кур'єр", а також розміщує їх на своєму офіційному веб-сайті.

2. Офіційне оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів виборів депутатів є підставою для звільнення з роботи (посади), несумісної з посадою Президента України, та прийняття рішення про припинення дії іншого представницького мандата особи, обраної депутатом.

Стаття 130. Набуття повноважень Президентом України

1. Новообраний Президент України вступає на пост не пізніше як через тридцять днів після офіційного оголошення результатів виборів.
2. Новообраний Президент України набуває повноважень з моменту складення присяги Українському народові на урочистому засіданні Верховної Ради України.
3. Після складення присяги Центральна виборча комісія вручає новообраному Президенту України посвідчення Президента України.

Стаття 131. Особливості підготовки і проведення щорічного референдуму-опитування щодо діяльності Президента України.

1. Щороку Президент України у першу п'ятницю після річниці правління робить доповідь, яку зобов'язані транслювати всі телевізійні і радіо канали України у проміжку між 19 годиною та 22 годиною.

Якщо на цю п'ятницю припадають державні свята, то доповідь переноситься на наступну п'ятницю.

2. Засоби масової інформації не мають права коментувати доповідь Президента України до завершення референдуму-опитування.

3. На наступний день в суботу і в неділю у день голосування встановлюється і зберігається режим інформаційної тиші засобами масової інформації.

4. На референдумі-опитуванні три пункти оцінювання: позитивна, негативна і інше.

5. Якщо “позитивна” оцінка набрала 51% , то особа, яка займає пост Президента України, працює далі.

Якщо “негативна” оцінка набрала 51%, то особа, яка займає пост Президента України, автоматично втрачає свої повноваження. В країні оголошуються позачергові президентські вибори.

В графі “інше” виборці можуть написати свої зауваження і побажання Президенту України.

6. Обробку даних, систематизацію і аналіз з графі “інше” виконують члени окружної комісії і направляють у Центральну виборчу комісію для ознайомлення діючого Президента України.

7. Кошти на підготовку і проведення щорічного референдуму-опитування щодо діяльності Президента України, передбачені Державним бюджетом України, перераховуються **Центральній виборчій комісії**, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів.